

Solv, nemlig foruden den almindelige Fragt af 20 β pr. Mil. Vi finde ikke, at der er tilstrækkelig Grund til for denne Søtransport at tage 60 p^ct. mere end for Landtransporten; men til hine 80 β + 51 β ved Fisbaadetransport endnu at tillægge 3 Rbdler 19 β , hvorved Overfarten pro persona bliver 4 Rbdler. 54 β , synes meget ubilligt.

Under samme № 6 hedder det: desuden betales „over Lille Belt“ 77 β Solv, men der er ikke, saaledes som hvad Store Belt angaaer, talt om hvad Transporten udenfor Fistransporterne kostet. Man maa altsaa slutte, at der kun erlægges den sædvanlige Betaling paa Lillebelt; men hvorfor skal der være forskjel mellem Store- og Lillebelt? Er det maaßke, fordi der er Dampskib paa første?

Det s^{er} synnes forresten ikke, hvors fra man netop faaer saadanlige Summer som 51 β , 3 Rbdler. 19 β , 77 β o. s. v., der tage sig forunderligt ud i en Tapt som denne; thi det Hele kan dog kun være bygget paa saadanlike Calculer, der ligesaa godt tillade at lægge et Par Skilling til eller omvendt. Man fik da Satser, som vare lettere at huske og praktisk brugbare.

Fremdeles sigeres der samme steds: „desuden betales mellem Bordingborg og Gaabense 1 Rbd. 58 β ; men der er foran ikke talt om Transporten mellem Bordingborg og Gaabense. Evt^r imod hedder det umiddelbart derpaa: i Henseende til Befordringen med den laalandiske og helsingørskie Pakkepost gjelde specielle Taxter, som indeholderes i Bilag A og B. Saadan er dog visnok ikke god Orden i en Anordning, der skal være til Afbenyttelse baade for Indviede og Uindviede.

Hvorfor der for den laalandiske og helsingørskie Route mere, end for nogensomhelt anden Route i den almindelige Tapt, skal indføres saa yderst detaillerede Regulativer, er ikke let at indse. Behoves de for disse Router, ere de ogsaa nødvendige for alle andre Router, og kunne de

undvøres for alle andre Router, kunne de ogsaa undvøres for den helsingørskie og laalandiske.

I Henseende til Anmærkningen Littra c behøvede den yderste Tid, inden hvilken Passagerernes Reisegods skal afleveres paa Postkontoret, vel ikke at fastsættes til 2 à 3 Timer inden Postens Afgang, fordi dets Beskaffenhed og Vægt skal opgives ved Indskrivningen; derimod savnes der den langt væsentligere Bestemmelse om indtil hvilken Tid førend Postens Afgang Passagerer kunne lade sig indskrive.

Under Littra a. er det bestemt, at Tilbagebetaling af Fragten og Driftekengene kun kan finde Sted, naar den Reisende med Bevis kan godtgøre, at han ved Sygdom er forhindret i at tiltræde Reisen, men at der dog i ethvert Tilfælde skal erlægges Omkostningerne for en Vogn til næste Station. Det synes ubilligt, at der skal tabes mere end Pakkepostfragten til nærmeste Station, da der kun til denne er regnet paa den Reisende. Den i Taxten anførte Bestemmelse vil kun da være den Reisende til Nutte, naar han har ladet sig indskrive til et fiernt Sted. Har han taget Plads f. Ex. til Bordingborg, saa har han betalt 2 Rbdler. 87 β ; men en Vogn til Kjøge vilde være henved 5 Rbdler.; han tasaber altsaa det Hele.

Efter Littra e skal Postmesteren bestemme Passagerernes Plads paa Vognen. Dette fører uundgaaeligt til Bilkaarlighed og Misfornosielse. det Naturligste var ligesom ved Personposten og Dagvognen, at Pladsen bestemmes efter Enhver Indskrivningsnummer.

Om Thorvaldsen og hans Museum.

Af Prof. N. Høyen.

Den Interesse, hvormed Planen til at opføre et Museum for Thorvaldsens Værker blev optaget,

synes i den senere Tid at være noget formindsket, og flere Stemmer have udtalt sig deels mod selve Planen, deels mod Maaden, hvorpaa den segtes udført. Grunde til denne Opposition kunne let tænkes. „Foretagendet var for stort for vore Kræfter; mange andre Ting fortjente snarere Undstøttelse; det, der ved et Museum kunde opnaaes, vilde kun for den mere dannede Deel af Folket være vigtigt; ældre Bygninger kunde indrettes til at modtage Thorvaldsens Arbeider“ o. s. v. Efterhaanden som Folk sik Tid at betænke sig, hørtes disse Indvendinger mere og mere; Mange, der varne tagne med Storm og ei havde faaet Tid til at sige Nej, ørgrede sig bagefter over, at de saa let havde givet efter; de, der mere for Skams Skyld end af Interesse for Sagen havde tegnet sig, vare heller ikke i godt Humør; de vilde nok ansees for Kunstskejte og almeenaandige, men dog ikke give for Meget for denne Reputation. Men ogsaa andre Omstændigheder bidroge til at forstørre Oppositionen. At tage sig af en saadan Plan med det rette Maal af Tver er overordentlig vanfæligt. Delikate Folk ville ikke gjerne underkaste sig alt det Bryderi, som er forbundet med at samle Bidrag. Snart er Manden ikke hjemme, snart beder han Dig komme igjen, for at han kan betænke sig; snart maa en, snart en anden Indvending besvares; som oftest troe Folk, at den Indsamlende har et eller andet privat Hensyn, ialfald troe de let, at det altid er, hvad det visstnok ofte er, Forsøengelighed, der driver ham; kort, til at doie al den Gaaen og Gaaenigjen, al den Snak, al den Mistanke og alle de Missforstaesser, som hermed ere uadskilleligt forbundne, due delikate Folk ikke meget. Andre, der ikke lide af overdrevne Delikatesse, ere ved den Maade, hvorpaa de tage Tingene, let utsatte for at stode Folk; naar man pines og presses til at give, bliver man uvillig og lader sin Uwillie let gaae ud over selve Foretagendet. Kun Gaa have saa megen Interesse for dette og saa megen Billighedsfølelse og Menneskekundskab, at de kunne indsee, at den

mindre delikate Methode næsten er et nødvendigt Onde, og vil man have Tver og Udholdenhed, maa man ogsaa finde sig i det, der vel ikke ganske nødvendigt, men dog i de allerfleste Tilfælde er forbundet dermed. Som Grund til den Uwillie, der ofte har viist sig, kan man endelig ogsaa anfore en vis Kunstner-Intolerance hos nogle af Planens Talsmænd. En af de Indvendinger mod Opførelsen af et Museum, der nærmest frembyder sig og som hyppigst gjores, er den, at vi have saamange offentlige Bygninger, som dertil kunne indrettes. Svares der nu, at de ikke due dertil, at Lyset skal falde fra oven, Numrene have andre Dimensioner, saa svares der atten: at vi som Fattigfolk maae nosies med det mindre Guldkomme. Slige Indvendinger besvares ikke altid paa den rigtigste Maade; ofte lader man Civilleren føle, at kun en Dosmer i Kunsten kan spørge saaledes, og da Folk allermindst i saadanne Sager, som synes at være noie forbundne med Dannelse, ville gjelde for ukyndige, saa blive de naturligvis vrede over den fornemme Kunstnermine, der synes at sige: Du er et Nul.

Som bekjendt har man ogsaa ivret mod Committeens Bestræbelser for at gjøre Foretagendet ret nationalt ved at vinde den simple Mand derfor. Uden at misforstaae, hvad der i denne Henseende af Committeeen og Andre er ytret, troe vi dog, at det let kunde give Anledning til at den simple Mand gav sit Bidrag, ikke af Lust til at fremme et saadant Foretagende, men fordi hans Prof, Godseier, Drighed etc. onskede det. Ligesom vi ikke kunne tegnere, hvorledes Prof. Clausens Uttringer i Folkebladet kunde misforstaaes, saaledes ere vi paa den anden Side enige med dem, der ikke troe, at nogen almindelig Interesse kan vækkes for dette Foretagende i de lavere Stænder. Undtagelser gjelde ikke, og hvor mange Bidrag fra „Peer Kudse“, „Maren Kokkepige“ o. s. v. ville ikke figurere paa Listen, uden at Peer eller Maren nogensinde have hort Thorvaldsens Navn. For ei at have Bryderi med en saadan Forkla-

ring, skriver Huusfaderen sit Navn og betaler Tremarken.

Det beroer da i vores Tanker paa, om de mere dannede Stænder kunne sammenhænge det Forholdne. Dog kan der vel ogsaa fra andre Sider regnes paa Hjelp. Vi vilde ansee det som meget passende, om Kjøbenhavns Commune gav en ordentlig Sum i endel Aar til dette Foretagende, der dog fortrinslig kommer Hovedstaden til gode. Dette kunde Byens Repræsentanter saameget lettere forsvere, som et saadant Museum vilde skaffe Byens Borgere mange Indtægter. Den hidtil tegnede Sum (36,000 Rbdlr.) er vel ikke betydelig i Forhold til hvad der behøves, men den er temmelig betydelig i Forhold til den Tid, man har havt til at samle Bidrag. Man kan desuden regne paa andre ikke ubetydelige Hjelpefilder: Arbeiderne af de 60 Kunstnere, Bidrag fra Kunstmæssingen, o. A. — Interessen for Planen vil visstnok ogsaa forøges, naar flere Sager komme hertil med Corvetten, der skal gaae til Livorno, og især, hvis Thorvaldsen selv kommer hertil. Meget vil ogsaa Planen fremmes, naar Folk først faae det rette Begreb om Sagen, og hertil troe vi, at det her nævnte Skrift af Prof. Høyen vil bidrage.

Tors. gjor i 1ste Afdeling opmærksom paa, at Lejligheden til et noiere Bekjendtskab med Thorvaldsens Værker først aabnedes i 1826, og at der fra den Tid bestandig kom flere af hans Arbeider deels i Marmor, deels i Gips hertil, især med Fregatterne Galathea og Bellona. I 2de Afsnit viser han, hvad Kunstmæssig Modelafstøbninger have, og at det er en saavidt mulig uafbrudt Folge af hans Værker i saadanne Afstøbninger, der skal give Museet den rette Betydning. Efterat have paa en interessant Maade udhævet det Charakteristiske ved Thorvaldsen, som Kunstner, og skildret den Selvfornægtelse og Selvstændighed, som ligemeget udmarkte ham, gaaer Tors. i 3die Afsnit over til at vise Wigtigheden af en ret hensigtsmæssig Opstilling af Sculpturarbeider. Vi troe, at dette Afsnit vil være vel skikket til at møde den Indvending, som vi for berørte, om det Urimelige i at opføre en egen Bygning for Thorvaldsens Værker. Der vises nemlig, at disse slet ikke kunne nydes paa den rette Maade, med mindre de have det rette Lys og opstilles i et Lokale, som ganske er afpasset efter dem. Han viser de Vanskælheder, der ere forbundne med Indretningen af et Lokale, hvor baade de større og mindre Arbeider, de fritstaaende Figurer og Basrelieferne, kunne sees i deres rette Omgivelser, i det rette Lys. Lösningen af denne Opgave, tilfoier han, hører til det Sværeste, som Bygningskunsten kan opnose, og dens Vanskælheder kunde let blive uoverkommelige, dersom man vilde fåe nye Beitingelser til, som at rette sig efter staende Mure og deslige. Besparelsen, det Eneste, som herved kunde vindes, vil i ethvert Tilfælde ikke blive af Betydning; derimod vilde man paa denne Bei maaskee lettere opnaae et andet Niemed: at have bygget eet Gravsted mere for Kunsten. Vi ville ikke gaae irette med Tors. om dette Udtryk, men naar han tilfoier, at denne Tanke neppe falder Nogen ind, som har lagt Mærke til, hvor forlegne flere af vores Samlinger ere for at udvide sig eller for at erholde et fast og passende Bevaringssted, saa havde vi onsket, at han havde udviklet dette, da vi ere overbeviste om, at him Indvendings grundige Bortryddelse meget vilde lette Foretagendets Udførelse. Tors. tyder rimeligtvis paa, at der ei kan ventes mange store Bygninger ledige, midtmindre Christiansborg Slot i sin hele Udstrekning bliver taget i Brug, og hvis det skeer, maa Malerisamlingen flyttes. Det vilde unægtelig være en stor Binding, om denne kunde blive opstilt i et ret tilgængeligt og let opvarmet Lokale, da den nu saa godt som er begravet den halve Deel af Aaret, og Lokalset heller ikke er let tilgængeligt. Udvides vores naturhistoeriske Samlinger, da vil der ogsaa til disse behøves Plads; men de vilde dog neppe kunne anbringes saa fjernt fra Universitetet.

Til Slutningen viser Forf. kortelig Vigigheden af et saadant Museum for Folkets Uddannelse. Han har uidentvist Ret i, at der hos os ikke findes saa Anlæg til Kunst. Den Danske synes virkelig nok saa meget stikket til kunstnerisk, som videnskabelig Virksomhed. Poesien har forholdsvis hørt mange heldige Dyrkere, og det Samme kan maaesse siges om Maler- og Billedhuggerkunsten. Til at udvikle slike Anlæg vilde uidentvist et Museum, som det her foreslaaede, bidrage, ligesom det ogsaa vilde virke gavnligt paa hele Folkets Cultur. Thi om det end nærmest vilde komme de Dannede tilgode, saa vilde det dog ei blot middelbart igennem disse, men ogsaa umiddelbart, ejendomt seent, vtre sin velgjørende Indflydelse paa Folket. I gamle Grækenlands og Italens bedre Dage vare alle offentlige Bygninger og Pladser prydede med Kunstsverker; selv den mindste By i Grækenland havde en Masse af Kunstsverker, hvortom vi neppe kunne gjøre os noget Begreb. Med disse bestandigt for Diet maatte Sandsen for ødlere former, selv hos den simpleste Mand, efterhaanden vækkes og Raaheden afslibes. I Paris seer man hele Skarer af simple Folk vandre i Louvres Gallerier, i de naturhistoriske Museer og den botaniske Have. Den Fremmede, for hvem dette er et want Syn, glæder sig over den Orden og Sammelighed, hvormed de opfører sig, og den livlige, forstandige Interesse, de legge for Dagen. De bringe hjem med sig Stof til forstandig Samtale og en forfrisket, udvidet Ideekreds; og om de end ikke vide at vurdere disse Skattes rette Betydning, saa sole de dog en uvilkaarlig Agtelse for dem, og allerede denne er en ypperlig Modvægt mod Raahed og Frækhed, og maa især virke velgjørende paa den opvoksende Slekt. At et Museum for Thorvaldsen, opført ved Folkets Bidrag, og med den letteste, frieste Adgang for alle Stænder, vilde blive besøgt ogsaa af den simpleste Mand og ei heller paa ham blive gansté uden Virkning, deri ere vi enige med Forf., ligesom vi ogsaa istemme det Ønske, at alle vores Samlinger efterhaanden maatte aabnes for Publikum, saaledes som tilfældet er i Paris.

Kan det saaledes lykkes at vække en livlig Kunstsands, saa ville vi have eet Middel mere til at fremme Culturen. Men ogsaa fra en anden Side fortjener Sagen Ópmærksamhed. Store og mægtige Stater indgrinde Fremmede Agtelse og deres Borgere den Selvsølse, der vel ofte kan vildlede, men dog oftere fører til noget Godt; allerede deres physiske Magt er hertil tilstrekkelig.

Anderledes gaaer det de smaae Stater. Deres physiske Afsmagt gjør det vanskeligt for dem at vedligeholde deres Børnehed, og Borgerne sole sig trykkede ved Tanken om at tilhøre en kraftløs Stat. Vil nu en saadan indtage en værdig Plads i Folkenes Rekker, vil den indgyde sine Borgere den nødvendige Selvsølse, saa har den kun eet Middel og det er: med Kjærlighed at pleie de høiere Interesser. Overbeviser den sig om disses Vigighed, saa vil den faae rig Erstatning for hvad den mangler i Storhed og Kraft; den vil blive agtit af alle, selv de mægtigste Staeter, og dens Borgere ville besøjes af en Selvsølse af en ødclere Art, end den, der pleier at led sage Rigdom og Magt. Den blot physisk stærke Mand nærer en Selvsølse meget forsættlig fra den, der besøjer den høit dannede; men om han end langt overgaar denne i Kraft, vil han dog bose sig for den aandelige Overlegenhed; thi Magten er Aandens. Lad da Danmark erkende dette; lad det modigt arbeide paa at udvikle sin aandige Kraft, og det vil ei have Grund til at misunde sine store, mægtige Naboer.

Dog vi vende tilbage til Forf., for at udhæve den Bemærkning, hvormed han slutter sit Skrift. Han tyder nemlig paa de Fordele, som Haandværket og Industrien vilde have af at komme i nsiere Berørelse med Kunsts Værker. Han tyder paa, at en tækkelig Bearbejdelse af Møbler og Huisgeraad ikke er saa let, og at man ofte heri maa the til Kunsten, istedetfor til Haandverksdygtigheden. Medrette bemærker han, at selv det simpleste Nedstab fra Oldtidens dannede Perioder har et skjont Præg og vidner om, at Kunsten ret havde gennemtrængt Livet. Han peger ogsaa paa de Fordele, som Fabrikantene i den nyere Tid have vidst at drage af Kunstsverker og nævner som Exempel Wedgwood, „der fandt Veien til sin Guldgrube igennem Hamiltons Antiksamling.“ Dette Exempel er heldigt; de klodsede, uhyggelige, triste Leer- og Tinkar blev snart i alle Husholdninger fortænget af Wedgwoods lettere, zittligere Arbeider, der desuden leveredes for langt billigere Priis. At see sig omgivet af smukke former er i hoi Grad oplivende, og hvad der bidrager til at opvarme Livet, der saa let bliver fladt og koldt, maa være dobbelt kjærligkomment for Nordboen, over hvis Hoved Himlen hæver sig graa og kold.

☞ Nogle Bemærkninger om dette Emne vil Nedtillade sig snart at meddele sine Lesere, da flere Punkter endnu trænge til Drøftelse.

☞ Af dette Tidskrift udgaaer ugentlig et Nummer om Løverdagen. Subscriptionsprisen er 8 x Sedler og Tegn kvartaliter. Enkelte Nummere sælges ikke. Bidrag modtages og honoreres af Nedacteuren.